

ΘΡΥΛΟΙ ΤΗΣ ΗΛΙΟΛΟΥΣΤΗΣ ΠΡΟΒΗΓΚΙΑΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ TZITZIKA

[“Τσαν έ τζιτζικας τραγουδά ύστερ” από το ήλιολουστεμα, κάποιες θά πεθάνη την χλή μέρα το πρωινό.]

(Παρουσία της Πρωθηγκιας]

ΤΗΝ Προθηγκια, τήν φωτόλουστη αύτή χώρα, δόλη τη μέρα, από τήν άνατολή δως τή δύση του ήλιου, ο τζιτζικας τραγουδάει σάν μεθυσμένος στις έλλεις, στις μουριές, στις συκιές, στις κερασιές, στις καρυδιές-τραγουδάει και λέει το τραγουδή της χαράς, της ξενοιασίας “Οταν ο ήλιος κανει τη γη ν’ άνχιζε, δυτικα ή πέτρες λιώνουν από τη ζεστι, δυτικα κι αύτά σιδύμα τα καματέρα λιποθυμούσιν στους κάμπους και ψυχή ζωντανή φτιάνεται στα χωράφια, ο τζιτζικας γεμίζει μόνος του δύλοκηρη την πλάτη με τό μαύρον, ρυθμικό τραγουδίου.

Σήμερην Προθηγκια, τήν φωτόλουστη αύτή χώρα, θεωρούν τον τζιτζικα ως ιερό και ένen τόν πειράζουν ποτε. “Οταν κανένα καριπόπουλο πιασει ένα τζιτζικα, τόν κρατει με προσοχή στα χερια του, τόν φέρνει κοντά σ’ αυτή τη γη ν’ άσκουσι καλυτέρα τό τρομαγμένο πειά τραγουδί του κ’ ύστερα τόν άφηνε ηλιεύθερο-ή τόν χαρίζει σέ μια συνομήληκη χωριστοπούλα του, για τήν οποία καταπά ή καρδιά του, χωρίς νά έξερη ούτε δύοις γιατι, πιστεύουντας έτι τής δίνει τήν ωσαίτερη άποδειξι τής σηματιθείσας του...”

“Οταν ούκα, τήν Προθηγκια, τήν φωτόλουστη αύτή χώρα, είναι κανείς άφρωστος, ξαπλωμένος στο κρεβάτι του, κι’ ακούσεις, ύστερ” από τό ήλιολουστεμα, ένα τζιτζικα νά τραγουδάει έξω από τό παρασύρο του, νοιώθει ένα δυνατό ρίγος στήν ψυχή του, κέρδεται ή νάντανη του και νομίζει πώς θλέπει κιδιάς ζωντανό τό χάρο μπροστά του...

Μία παληά Προθηγκιανή παροιμία, λέει:

“Οταν ο τζιτζικας τραγουδά ύστερ” από τό ήλιολουστεμα, κάποιος θά πεθάνη τήν δλλη μέρα τό πρωινό...”

Και δόλοι πιστεύουν ο’ αύτη τήν παροιμία, γιατί-χλιοδες χρόνια τώρα, από τό καιρο που δ κατά Θεός έβριξε γενναδόρα τό φῶς του στήν Προθηγκια-θγαίνει πάντοτε άληθινή...”

***

Σ’ ερ κοιψι αύτό δέσχικο σπίτι, με τή μικρή βεράτια, τήν σκεπασμένη από κληματαριές, στο σπίτι αύτό που φαίνεται σάν να χαμογελά στήν άκρη του δρόμου, δόλοι είνει άνησχοι και λυπημένοι... “Η μητέρα βρίσκεται στο κρεβάτι θαρεωτή.

Τού κάρου, με τόν έρχομό του τόν καλοκαιριού, τά τζιτζικα σάρχισαν και πάλι νά λένε τό δάσπατο τραγούδι τής υγείας, και τής χαράς. Η μητέρα είναι άνοικα ξαπλωμένη στο κρεβάτι, ώνοι και πασαρεύει, μέ πόδωση που δέπασσο περ χρόνια σε της, με χέρια που άντιφεγγούνε, με μάτια θολά συθυμένα. Δέν θγάξει λέξι από τό σώμα της, παράπονα δέν άκουγεται από τά χελιν της. Ένα πονεύον χαμόνελο ζτλώνεται στην ούρη της... Μά, δόποις τήν θλέπει, κατσαλαθεύει πώς ή ζωή, τής άρχηνει σιγά-σιγά, πώς άργολυσώνει σάν κερι...

Ο ινιατός πηγαίνει και τήν θλέπει θύ δόφορες τή μέρα. Νά, και τώρα είνε μέσα στό δωματίο τής υπτέρας. Η γκουτσεούντα είπε στήν Τοτό και τή Μώντ, τά δύο παιδάκια τής άφρωστης:

—Πηγαίνετε νά παίξετε έξω... Μήν πάτε, θυ μωρά, πολὺ μακριά, γιατί θά οᾶς φωνάσσε λίγο...

Ο Τοτός,-τεοσαρί χρόνων,-και η Μώντ, -έξη χρόνων,-πινόντας από τό χέρικα και βγαίνουν σάν όμιλοι και λυπημένοι. Τι παράδεινα πράγματα συμβαίνουν τώρα τελευταίας στέ σπίτι, που ζντιλαλούσε άλλοτε από γέλια και φωνές... “Η μεριά είνε ξαπλωμένη πάντοτε στό κρεβάτι. Η γκουτσεράντα δέν τ’ άσφινε νά τήν δύνη, νά τήν φίλησουν...” Ο μπατάς δέν δινοίγει διόλου τό σόμα του. Και οι συγγενείς που έρχονται νά δύνη τήν άρρωστη, μαλίς έγονυν από τό δωματίο της, άφηνον τά δάσκρους τους νά κυλήσουν έλευθερα από τά μάτια τους.

Ο Τοτός και η Μώντ δέν έσφουν άκουμα πολλά πράγματα από τή ζωή. Ξέρουν θύ μόμας ποπλά καλά, γιαρίς νά τούς τό πη κανείς, στις οι άφρωστοι πεθαίνουν... Μήπως πεθάνει κι’ μαμά; -Ο ήλιος πάτε να έσαιλέψει, μά κάνει άντυποντή ζέστη... Θά γιούσε δροχή τή ξήτα... Η γη άχνεις! Οι χαριάτες σκεπάζουν τή σπαρτά τους μέ υεγάλους μουσαράδες, γιατί νά μή τά καταστρέψῃ ή θύλελα. Μιά δάστρα άπειλη είνε χυμένη στήν άπτοσφαρι. Τά καματέρα μουγκρί-γιαν δι-ήνι χα, γυρνάντας τό καφάλι τους δεξιά και άριστερα... Ωστόσο, μέσα στή θαρειάς

τμόσφαιρα, τά τζιτζικα συνεχίζουν τό χαρούμενο τραγούδι τους, άδιάφορα και άμεριμνα.

-Άκουσε τά τζιτζικα, λέει ή Μώντ στόν Τοτό,

“Ο Τοτός στέκεται άκιντος, έσει τό δάχτυλό του στό στόμα του, μένει λίγο σκεπτικός και ύστερα ρωτά: Θυμιάσαι τί μάς είπε ή κυρά Μπρυγιέρ, όταν πέθανε ο Ζάκ, πού έρχοταν και παίζαμε μαζί;

-Τι μάς είπε ή κυρά Μπρυγιέρ;

-“Οταν ο τζιτζικας τραγουδά ύστερ” από τό ήλιολουστεμα, κάποιος θά πεθάνη τήν άλλη μέρα τό πρωινό...” Και ή μαμά είνε δρρόπαστη...

“Η Μώντ αρχίζει νά φοβάται και αύτη... Καταλαβαίνει ομας, ότι ούν μεγαλείτερη πού είνε, πρέπει νά δώση θάρρος στόν άδειλό της.

-Μά η ήλιος δέν θασίλεψε άκομα! τού απαντά.

Σιγασιγά, θαυμάσι ίσοιςαν ίσοιςαν στόν κάμπο, θανιδιάς τα φαίνεται τώρα πιό μεγάλη. Και τά νερά τού ποταμιού, πέρα, στό θάδος, πού γυάλιζαν ως τώρα από τίς άχτινες του ήλιου, άρχισαν νά γίνονται θαμπά, σκούρα...

Ο ήλιος πάει νά θασίλεψη. “Ο κάμπος έρημωνται, Η κοπέλλες τραγουδάνε, γυρνώνταις στίς καλύνες τους. Και τά καματέρα μουγκρίζουν χαρούμενα, καταλαβαίνοντας πώς έφτασε ή στηγή νά δασποτάσουν στό σταύλο τους. Μιά παράδεινη σωπή πέφτει σιγά-σιγά στην πλάσα. Θά έλεγε κανείς ήτι και αύτα θένδρα φαίνονται έπιομα νά γείρουν στήν γη και νά κοιμηθούν...

“Ο Τοτός και ή Μώντ πιάνονται πιό σφιχτά από τό χέρι, κυριεύμενοι από ένα άνεξήγητο αισθηματικό φόβον μπρός στό θέαμα τής μέρας πού άργοπεθαίνει. “Ωστόσο, τά τζιτζικα έξακολουθούν θύν τραγουδάνε, μεθυσμένα, μέ μεγαλείτερο κέφι, μέ νότες πιό δυνατές.

* * *

Ξαφνικά, μιά άπερωτη πυρκαϊά πορφύρωσε τό δρίζοντα. Τά σύννεφα θαρκαναν στό σίμα, ένων, πιό ψηλά, άλλα σύννεφα έγιναν χρυσά. Θαυμαλόσα, σχηματίζοντας ένα ξωτικό τεράστιο μπουκάλεα άναμέσα ούρανου και γης. Και ο ήλιος, μεγάλη κόκκινη σφάρια, χωρίς λάμψη, χωρίς ουρούβεται πισώ από τά θουά, νά γίνεται σιγά-σιγά, νά έξαφανιζεται...

Ο ήλιος δέν φαίνεται πειά στόν ούρανό.

-Βασίλεψε ο ήλιος! ψιλύρισε ή Μώντ.

-Μά οχι, οχι! άποκριθηκε ο Τοτός. Γι’ άκουσε!

-Τό τραγούδι τού τζιτζικα;

-Ναι... Δέν άκουν τά τζιτζικα πιό τραγουδόν: Πώς λέεις ήλιος έστι ούρανός του στόν άκομα; “Έκτος άν...

-Τι θέλεις νά πης: ουτά άντηση γη Μώντ.

-“Έκτος άν είνει άλλειας έκεινος πισώ από τή θάρρος τους, ή κυρά Μπρυγιέρ! ψιλύρισε ο Τοτός.

-Σάπα, Τοτό! φωνάζει φοιβούμενη ή Μώντ. Μά τά τζιτζικα έξακολουθούν νά τραγουδάνε, διδιαφορώντας τά άνθρωπους τους πίσω από τό δρίζοντα...

-Γυρνάμε σπίτι, Τοτό: ρωτά ξαφνικά ή Μώντ.

-Ναι...

Και τά δύο άδειλφάκια γυρνώνταν σπίτι, στό σπίτι που είνε τόθιλμένο τώρα τελευταία, νοιλώντας ένα κόπτο στό λαμπό, μιά πέτρα στήν καρδιά. Δέν τολμούν νά μιλήσουν για τό ζήτημα που τούς θασίζει τό μωσαλ. Η Μώντ σφίγγει μέ περισσότερο δύναμιν τό χέρι τού Τοτού. Είνε, θλέπετε, ή μεγαλείτερο άδειλφη και πρέπει νά τού δώση θάρρος.

“Ένα-ένα, τ’ άστρα άνάδουν στό ούρανό. Μά τά τζιτζικα έξακολουθούν νά τραγουδάνε άναμέσα στίς φυλλωσίες τών δένδρων, που φαίνονται μαδύροι και σκοτεινοί δγκοι. “Ω! τζιτζικας μήπας τονίζετε τώρα καμμιά σερενάτα στ’ άστρα ή μήπω λέτε κανένες μοιρολόι, γύρω από ένα νεκρό;

Ο Τοτός και η Μώντ σταμάτησαν κάτω από τή θανιδιά, στήν οποία τραγουδούσαντας τά τζιτζικα. Και, ξαφνικά, άρχισαν νά κοινώναν μαζί τα χέρια τους και νά φωνάζουν:

-Πάψτε, κακά τζιτζικα!!!... Δέν έρετε πώς ή μαμά είνε άρωστη; Μή τραγουδάντε πιεί άλλο, γιατί δόλοι στό σπίτι κλαίνε...

Μά τά τζιτζικα, άδιαφορώντας για τίς παρασκήνιες τής Μώντ και τού Τοτού, έξακολουθούντας γιατί τά καπαστάκιας μέσα στήν έξαλο, τό είρωνικό-τό σαρκαστικό τραγούδι τους!

Τά τζιτζικα έχουν δίκηο, φτωχά παιδιά! Αδριο, δταν θά ξυ-

